

Inventering av träd i naturområden

Att i en omfattande urban trädinventering bedöma alla träd låter självklart. Men i naturområden kan det snabbt bli mer omfattande än man kunnat ana. Skillnaden mellan att arbeta med individer och att analysera bestånd är avgörande för både tid, kostnad och beslutsnytta. Här reder vi ut vad som egentligen behöver inventeras och varför syftet alltid måste styra omfattningen.

Det är avgörande att tydligt klargöra syftet med inventeringen: handlar det om strategiska analyser på beståndsnivå, eller om konkret trädvård på individnivå? Naturområden behandlas ofta bäst som helheter, där krontäckning och artfördelning kan ge tillräcklig information, medan ensamma träd i parker, på torg eller intill trafikerade gator ofta kräver riktade åtgärder. Genom att skilja mellan dessa perspektiv får

man både ett effektivare arbete och ett tydligare beslutsunderlag, samtidigt som resurserna används där de gör mest nytta.

Träd i täta bestånd

I många fall räcker det att analysera krontäckning och artfördelning i täta bestånd snarare än att mäta och bedöma varje träd. Sedan kan det, beroende på syftet, vara en god idé att även identi-

fiera de träd som innehar särskilt höga biologiska värden, men de går oftast ganska enkelt att identifiera utan att för den sakens skull inventera vartenda träd. Det ska dock alltid vara syftet med inventeringen som avgör vilka träd som behöver inventeras. I en skogsdunge på en förskola är det exempelvis fortfarande viktigt att bedöma träden individuellt för att identifiera om något träd innebär en förhöjd risk.

Gustav Nässlander
vd Trädkontoret

Nicolaj Josephsson Branda
landskapsingenjör
Trädkontoret

Foto: Gustav Nässlander

Vilka av dessa träd behöver vi specifika data om?

Datainsamling

Hur data inom naturområden bör samlas in beror på syftet med inventeringen.

Nedan listas några alternativ beroende på syftet:

- **Beräkna ekosystemtjänster:** Använd verktyget i-Tree eco plots och få fram statistiskt fastställt mängd reglerande ekosystemtjänster.
- **Utvärdera risk:** Gör en Tree risk assessment qualification (TRAQ) level 1 och notera bara träden som bedöms innebära en förhöjd risk, ofta skadade träd i närheten av platser där många människor rör sig eller där fast egendom finns.
- **Analysera biologisk mångfald:** Gör en naturvärdesinventering (NVI) med hjälp av en ekolog.
- **Identifiera särskilt skyddsvärda träd:** Identifiera de träd som uppfyller, eller bedöms att snart uppfylla, kriterierna för särskilt skyddsvärda träd,

det vill säga "jätteträd", "grova hålträd" eller "mycket gamla träd" enligt Naturvårdsverkets definitioner.

Sätt en gräns för minsta stamdiameter

Den enklaste kompromissen är att sätta en minsta stamdiameter som ska inventeras. Genom att hålla sig till en minsta stamdiameter blir det enklare för trädförvaltare att avgöra vilka träd som är intressanta i bestånden. En vanlig minsta stamdiameter att använda sig av i täta bestånd är 25 centimeter, det är i runda slängar träd som har uppnått en ålder av cirka 30 år. Valet av minsta stamdiameter avgör till stora delar hur lång tid inventeringen kommer att ta, och hur många träd som kommer att omfattas.

Ett krav vi anser man kan ställa är att alltid ta med träd som är uppenbart planterade som stamträd, var de än står och hur små eller stora de än må vara. Om

de har uppbindning, stamskydd eller vattensäckar alternativt är av en avvikande art eller uppenbart uppbyggnadsbeskurna är saker som avslöjar detta.

Slutsats

När vi nu avslutar vårens serie om trädinventering kan vi konstatera att tre frågor avgör allt:

1. **När** ska inventeringen ske?
2. **Vilken information** ska samlas in?
3. **Vilka träd** ska omfattas?

Årstiden påverkar effektivitet och kostnad, antal parametrar avgör tidsåtgång och användbarhet och omfattningen, särskilt i naturområden, kan göra skillnaden mellan ett enkelt uppdrag och ett resurskrävande och stort projekt. Definiera först syftet med inventeringen tillsammans med en sakkunnig – oavsett om det är en nyinventering eller en uppdatering. Sedan kommer resten att falla på plats helt naturligt. ●

Välkommen till **Sveriges största trädkonferens**, en mötesplats för alla som arbetar med träd i stadsmiljö. Här möts forskare, arborister, stadsplanerare, studenter och andra yrkesverksamma för att utbyta idéer, upptäcka nya perspektiv och tillsammans bygga framtidens grönare städer.

3-4 november i Stockholm

Dag 1 08:00 - 17:00 (internationella dagen)
Inkluderar konferensmiddag & årsmöte

Dag 2 08:00 - 16:30 (svenska dagen)

Anmälan öppen!

